

Avtal

Datum

Dnr

Sid 1 (5)

AVTAL OM RÄTT ATT NYTTJA UNDERVISNINGSMATERIAL

Parter

1. Umeå universitet, 901 87 Umeå, nedan kallat **Universitetet**

Inst/enhet

Kontaktperson

E-post

Telefon

2. **Upphovsmannen**

Namn

Personnr

Adress

1. Undervisningsmaterial som avtalet omfattar

Upphovsmannens föreläsning/-ar och annat undervisningsmaterial (se särskild specifikation i bilaga 1) avseende:

(Ange ämne eller annat igenkänningstecken alternativt specificera i bilaga 1)

av vilken/vilka Universitetet har för avsikt att genom upptagning producera strömmade föreläsningar eller annat undervisningsmaterial som är avsedd för digital spridning (både ljud, text och bild).

Upphovsmannens föreläsningar och annat undervisningsmaterial som detta avtal omfattar kallas i detta avtal det **Upphovsrättsliga verket**.

De strömmade föreläsningarna och annat producerat undervisningsmaterial avsedd för digital spridning som detta avtal omfattar kallas i detta avtal **Produkten**.

2. Avtalets syfte

Såväl Universitetet som Upphovsmannen har en uttalad strävan efter att nå högsta möjliga kvalitet i utbildningen. Denna strävan omfattar även nya undervisningsformer där undervisningsmaterial upptas och sprids digitalt.

Detta avtal syftar till att förtydliga villkoren för Universitetets respektive Upphovsmannens rätt att nyttja det Upphovsrättsliga verket och Produkten. Detta avtal skall ej innebära någon inskränkning av sådana ytterligare rättigheter som kan tillkomma parterna genom arbetsrättsliga eller upphovsrättsliga regler, praxis eller sedvana.

3. Universitetets rättigheter

Ange ett av följande alternativ:

Universitetet äger under avtalstiden rätt att genom upptagning producera strömmade föreläsningar och annat undervisningsmaterial avsett för digital spridning av det Upphovsrättsliga verket. Universitetet äger vidare under avtalstiden rätt att genom Produkten förfoga över det Upphovsrättsliga verket, såväl direkt som indirekt, vid undervisning, forskning, samverkan, utveckling och uppdragsutbildningar och annan verksamhet som faller inom Universitetets vid varje tillfälle normala verksamhet.

Universitetet äger under avtalstiden rätt att genom upptagning producera strömmade föreläsningar och annat undervisningsmaterial avsett för digital spridning av det Upphovsrättsliga verket. Universitetet äger rätt att genom den således framtagna Produkten nyttja det Upphovsrättsliga verket inom kurs/kurserna

(Ange kurs/utbildningsbenämning)

4. Nyttjande vid uppdragsutbildningar bedriven med annan

Ange ett av följande alternativ:

Universitetet äger rätt att vid uppdragsutbildning bedriven med annan eller samverkan genom en enkel licens upplåta rätt för annan att genom Produkten nyttja det däri ingående Upphovsrättsliga verket.

Universitetet har ej rätt att genom en enkel licens till annan upplåta rätt att genom Produkten nyttja det ingående Upphovsrättsliga verket.

5. Särskilt angående redigering och ändringar av materialet

Universitetet äger rätt att redigera, uppdatera och ändra i Produkten såtillvida ändring är nödvändig för användningen av Produkten. Detta innebär dock inte rätt till redigering, uppdatering och ändring i det Upphovsrättsliga verket. För att sådan redigering, uppdatering eller ändring som påverkar det Upphovsrättsliga verket ska kunna ske krävs Upphovsmannens samtycke. Upphovsmannen äger rätt att vägra samtycke om den tänkta redigeringen, uppdateringen eller ändringen innebär att Upphovsmannens vetenskapliga, litterära eller konstnärliga anseende eller egenart kränks.

Har Universitetet redigerat, uppdaterat eller ändrat i det Upphovsrättsliga verket skall detta anges i Produkten eller i samband med tillgängliggörande av Produkten.

6. Upphovsmannens rättigheter

Detta avtal skall ej inskränka Upphovsmannens rätt att nyttja det Upphovsrättsliga verket i den form Upphovsmannen givit det. För vid Universitet anställd Upphovsman gäller att sådan Upphovsman, så länge dennes anställning vid Universitet består, ej äger rätt att förfoga över det Upphovsrättsliga verket på så vis att förfogandet innebär otillåten bisyssla.

Upphovsmannen äger nyttja Produkten vid fullgörande av sina tjänsteåligganden vid Universitetet. Annan användning av Produkten, såsom i bisyssla, egen verksamhet eller vid annan högskola eller universitet, är ej tillåten utan Universitetets skriftliga tillstånd.

7. Ansvar

Upphovsmannen ansvarar för att denne innehar full och oinskränkt upphovsrätt till det Upphovsrättsliga verket och att det inte i verket ingår annans upphovsrättsliga verk som Upphovsmannen ej äger förfoga över på så vis som detta avtal kräver.

Upphovsmannens ansvar skall ej omfatta skadeståndsansvar gentemot universitetet eller den som universitetet överlåtit sin förfoganderätt till, såtillvida inte fråga är om uppsåtligt otillåten användning av annans verk.

8. Upphovsmannens ideella rättigheter

Universitetet ska på lämpligt sätt tillse att Upphovsmannen anges som upphovsman till det Upphovsrättsliga verket.

Det Upphovsrättsliga verket får inte användas på ett sådant sätt att det kränker Upphovsmannen, ej heller får det Upphovsrättsliga verket tillgängliggöras i sådan form eller sådant sammanhang att det innebär att Upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende eller egenart kränks. Likaså skall gälla för Upphovsmannens vetenskapliga anseende.

9. Kommersialisering

Kommersiellt nyttjande av Produkten utanför Universitetets normala verksamhet, exempelvis vid licensiering till förlag, skall föregås av särskild överenskommelse mellan parterna. Kan en sådan överenskommelse ej nås är kommersiellt nyttjande av Produkten ej möjligt.

10. Ersättning

I enlighet med vad som framgår av Universitetets regler om bisysslor skall allt arbete som universitetsanställd utför åt Universitetet ske inom ramen för universitetsanställningen. Ersättning utgår i form av lön eller övertidsersättning. Att ta ut ersättning för reguljärt arbete i form av konsultarvode är inte tillåtet.

11. Anställnings upphörande

För vid Universitetet anställd Upphovsman ska sådan anställnings upphörande ej innebära någon inskränkning i den rätt avtalet ger Universitetet att genom Produkten nyttja det Upphovsrättsliga verket under avtalstiden.

12. Avtalstid

Detta avtal gäller från och med datum för undertecknande av båda parter och (ange alternativ)

Tillsvidare. Avtalet kan sägas upp till upphörande till det månadsskifte som infaller närmast tre månader efter att skriftlig uppsägning kommit den andre parten tillhanda.

Till och med den

Efter avtalets upphörande skall Produkten ej längre användas om avtalet ej genom ny överenskommelse mellan parterna förlängts.

13. Hävning av avtalet

Upphovsmannen skall äga rätt att med omedelbar verkan häva detta avtal om det vetenskapliga innehållet i det Upphovsrättsliga verket pga av forskningsgenombrott, nya rön eller av annat skäl blivit uppenbart felaktigt, saknar vetenskapligt stöd eller inte längre överensstämmer med den samlade vetenskapliga ståndpunkten på området. Om avtalet hävs skall Produkten ej längre användas.

Detta avtal är upprättat i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Umeå den

Umeå den

Umeå universitet gm

(Upphovsmannen)

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Då redigering eller ändring av Produkten ska ske, ska sådan föregås av samtycke av Upphovsmannen. Lämpligen noteras att sådant givits samt dagen för detta – nedanstående utrymme kan då användas;

Samtycke enligt punkt 5 i Avtal om rätt att nyttja undervisningsmaterial har denna dag givits avseende följande redigering av undervisningsmaterialet:

(Beskrivning av ändring)

(Ort och datum)

(Parternas underskrifter)

Bakgrund

Upphovsrätt tillkommer alltid en bestämd, fysisk person enligt 1 § lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (URL). De i 5 kap URL angivna s.k. närstående rättigheterna, bl a producenträtten, 46 § URL kan dock innehas av en juridisk person.

Upphovsrätten består av två delar; den ideella rätten och den ekonomiska rätten. Den ideella rätten består dels av rätten att bli angiven som upphovsman i samband med sitt verk, dels rätten till respekt för verket; verket får inte förvanskas eller används på ett sådant sätt att det är kränkande för upphovsmannen.

De ekonomiska rättigheterna innebär att upphovsmannen har en exklusiv ensamrätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av verket och göra det tillgängligt för allmänheten genom överföra, framföra eller visa det offentligt samt buda ut det till försäljning. Till skillnad från den ideella rätten kan den ekonomiska rätten helt eller delvis överlåtas. Anställningsavtal liksom andra avtal kan innebära att den ekonomiska rätten till det skapade verket övergår till annan. Därutöver kan sedvana ge annan rätt att förfoga över annans verk, t ex har arbetsgivaren rätt att inom sitt verksamhetsområde och för sin normala verksamhet utnyttja sådana verk som tillkommer som ett resultat av tjänsteåligganden och särskilda åtaganden gentemot arbetsgivaren.

Den som förvärvat upphovsrätten får endast överlåta den vidare om detta uttryckligen avtalats, enligt 28 § URL.

Nätbaserad undervisning och liknande undervisningsformer är idag vanligt förekommande vid högskolor och universitet. När strömmade föreläsningar eller annat undervisningsmaterial som är avsett för digital spridning skall produceras behöver villkoren för Universitetets nyttjande av den universitetsanställdes upphovsrättsliga verk mm förtydligas. Detta avtal är avsett att användas för sådant förtydligande..

En framställare av upptagningar av ljud eller rörliga bilder har enligt URL en uteslutande rätt att förfoga över sin upptagning, en till upphovsrätten s.k. närstående rättighet. Universitetet såsom framställare av upptagningar innehar således denna ensamrätt till upptagningen av undervisningsmaterial. För rätt att nyttja i upptagningen ingående verk krävs naturligtvis att sådan rätt erhållits av verkets upphovsman genom avtal, sedvana eller på annat sätt.

Då undervisningsmaterialet är avsett för digital spridning och det föreligger en begränsning av rätten till digitalt nyttjande av annan upphovsmans verk utifrån Kopieringsavtalets (Allmänna avtalsvillkor för kopiering inom högskoleområdet fr o m 2007) villkor, är det av yttersta vikt att denna begränsning uppmärksammas och att endast sådant material som parterna har full och oinskränkt rätt att nyttja för detta ändamål används vid framställning av undervisningsmaterialet.

Observera att om Upphovsmännen till undervisningsmaterialet är två eller flera skall detta avtal träffas med samtliga Upphovsmän.